

Købmand Ebbe Kokkedal

Historien om Købmand Ebbe og min barndom.

Jeg Jan Andersen, forfatter af denne artikel, er ældste søn af Ebbe Andersen og Elna Elinor Thomsen.

Min far Ebbe Andersen er i Kokkedal området kendt som Købmand Ebbe.

Ebbe Andersen blev født den 8. oktober 1916 som søn af vognmand Carl Axel Andersen og hustru Sophie Hansen. Fødestedet var Gammel Byvej 11 i Usserød. Han havde en store bror Svend Aage Andersen født i 1914 og en lille søster Kirsten Ellen Andersen født i 1919. Han gik i skole hver anden dag.

Ebbe blev konfirmeret den 12. oktober 1930, og den 1. maj 1931 kom han i lære hos Købmand Alfred Jensen Hørsholm, 14 år gammel. Efter 3 år hos Alfred Jensen, skiftede han 1. maj 1934 til Rungsted Materialhandel ved Christian Sørensen, hvor han blev udlært 1. maj 1935. Som udlært Kommis ansættes han pr. 1. maj 1935 hos købmand Hasselbohm, Bolbrovej 40, Rungsted Kyst. Her er han indtil 1. marts 1944. Anbefaling fra disse tre ansættelses forhold kan ses i bilag 1.

Ebbe aftjente sin værnepligt i følgende perioder:

11/5 - 1937 til 9/10 - 1937 ved 17. Batallions 1. Kompagni.

17/9 - 1938 til 8/10 - 1938 ved 17. Batallions 4. Kompagni.

2/4 - 1939 til 20/12 - 1939 ved 17. Batallions 1. Kompagni

21/12 - 1939 til 31/1 - 1940 ved 17. Batallions 3. Kompagni.

Han hjemsendes pr. 31/12 - 1940.

Ebbe forlovede sig med Elna Elinor Andersen den 25 december 1940, og de blev viet den 9 maj 1943. Elna er født den 3. december 1919 som datter af øl handler Christian Thomsen og hustru Karen Frederikke Larsen.

I 1944 køber Ebbe en lille bladkiosk på adressen Kokkedal Stationsvej 3, Hørsholm og i januar 1945 lejer Ebbe og Elna 1. sals lejligheden på samme adresse. Ebbe køber hele huset i marts 1947. Kokkedal Stationsvej 3 er matrikel 8g i Usserød By. Matriklen er udstykket fra Kokkedal slot i 1936 af Admiralinde D. de Richelieu til Jens Nielsen.

Det første billede jeg har fra mit barndomshjem er malet af Henning Lundahl ca. 1954, og man kan tydeligt se grænsen mellem Hørsholm og Karlebo kommune. I Hørsholm kommune var vejen og den del af stationspladsen så lå i kommunen asfalteret, i Karlebo var det fortsat grus.

Der er tinglyst følgende Servitutter på Kokkedal Stationsvej 3, som fortsat er gældende (ikke aflyst):

Parcellen må ikke udstykkes. På Parcellen må der ikke opføres mere end én Beboelsesbygning.

Denne må ikke være højere end 2 Etager foruden Kælder og Kvist. Køberen har fuld Hegnspligt mod Hovedejendommen indtil salg af naboparcel finder sted, hvorefter lovgivningens almindelige regler er gældende.

Husets grundplan er på 104m² med fuld kælder og 1 sal. På 1 sal er en lejlighed med skrå vægge grundet taget. I stuen er der en lejlighed og en lille butik på 13 m². I Kælderen er der vaskerum, fyrrum og brændselsrum til koks. Butikken er en bladkiosk med blade, tobak og aviser. Huset har egen brønd. Bygningstegninger er vedlagt som bilag 2. I baghaven gik der høns og ænder.

I 1947 får Købmand Ebbe telefon med nummeret Hørsholm 718.

I 1949 tilkøbes ejendommen vandværksvand og i 1950 udvides butikken til 48 m², ved at ved at inddrage noget beboelses areal, og butikken er nu en købmandsforretning. I 1951 opføres et 55 m² stort skur til cykler, umiddelbart ved naboskellet til matr. Nr. 8., mod at ville bringe skuret i overensstemmelse med bygningsreglementets bestemmelser, så snart bebyggelse på naboejendommen måtte gøre dette nødvendigt. Der er betjening fra første morgentog til sidste natto. Det kostede 25 øre pr dag at få en cykel opbevaret.

I 1952 nedlægges lejligheden i stuen og der indrettes endnu en butik med egen indgang. Sortimentet udvides med have redskaber. Der opstilles et is hus nord for ejendommen.

I 1956 sammenlægges de to butiklokaler ved at fjerne alle skillevægge og i stedes oplægge jern dragere. Butiksarealet er nu 95 m². I 1959 installeres oliefyr. I 1961 opføres en 20 m² tilbygning mod syd med fladt jernbeton tag. Tilbygningens sydlige mur står i skel. Oven på tilbygningen anlægges en terrasse til 1. sal. Tilbygningen har egen adskilt indgang og anvendes til haveredskaber og et mindre sortiment af isenkram.

I 1962 opføres en tilbygning på 84 m² med vest med fladt tag og fuld kælder. Butiks arealet er nu på 117 m², samt 21 m² baglokale og kontor. Tilbygningen på 20 m² fra 1961 udlejes til Handelsbanken, og slag af haveredskaber og isenkram ophører. Den 1. august 1970 køber og overtager Ebbe Johannevej 39 Hørsholm som privat bolig, og lejligheden på 1. sal over forretningen lejes ud.

I slutningen af 60'erne kommer de store supermarkeder med stort sortiment og mange ansatte. Ebbe står over for valget om enten at bygge et supermarked, eller at drosle ned til en mindre butik som kan klares af Elna og Ebbe alene med en enkelt lærling. Da planerne om en ny forbindelsesvej mellem strandvejen og Helsingør motorvejen forhindrer udvidelser bliver valget at omdanne købmandsbutikken til en VINSTOKKEN butik, som åbner den 26. august 1971.

Frederiksborg Amtskommune eksproprierer og køber Stationsvej 3 pr. 31 marts 1975. Vinstokken har sidste åbningsdag lørdag den 8. februar 1975.

Forretningen har været udsat for flere indbrud. Det første jeg husker er juleaften 1950. Vi havde fejret juleaften hos farfar of farmor. Da vi kom tilbage til Stationsvej havde der været indbrud i både forretning og beboelse. Alt var gennemrodet og efterladt i et syndigt rod. Jeg og min bror blev kørt tilbage til farfar og

farmor, og far og mor gik i gang med at rydde op. Næste dag blev vore sparebøsser fundet tømte på marken som om omgav huset. Vi anskaffede os en Newfoundlandser hvalp kaldet Bamse, og efter at den var blevet gammel nok tilbragte den nætterne i en kurv i forretningen. En morgen min far kom ned var ruden ind til kontoret smadret. Der var et tydeligt fodaftryk på skrivebordet samt en masse bukse trevler. Intet var stjålet. Bamse havde blot smagt lidt på tyvens ene ben. Der blev nu sat jernrør indvendigt i alle vinduer på bagsiden af huset, så der kom ikke flere indbrud den vej. Tilbygningen fra 1962 havde flere kuplede ovenlys, for at få lys ned i forretningen. Bamse var blevet gammel og aflivet. En nat havde tyve hugget et af ovenlysene ud af taget og kommet ned i forretningen den vej. De havde taget an stor mængde spiritus og tobak. Forsikringen forlangte nu at der skulle monteres et jerngitter i taget under ovenlyset. Et par måneder senere var der igen indbrud. Først havde tyvene igen hugget et ovenlys ud af taget. Dernæst havde de sat en jernkæde omkring gitteret og hevet hele gitteret om gennem taget med en bil.

I maj 1963 var Ebbe med til at starte Lions Club Hørsholm, og han var aktiv i klubben frem til 1971. Han var også i mere end 10 år med i bestyrelsen for Hørsholm og Omegns Handelsforening

I 1963 var der 8 Købmænd og 2 Supermarkeder i Hørsholm.

Købmænd:

Chr. Toft Hovedgaden

O. Hansen Hovedgaden

Hinrichsen, Hovedgaden

Vilh. Schefferling, Uss. Kongevej

Holm Nielsen, Uss. Kongevej

H. J. Barkhus, Uss Kongevej

Sv. Hørdum, Uss Kongevej

Viggo Larsen, Bloustrødvej

Købmand Ebbe, Kokkedal

Karl Kylling, Dronninghus

Axel H. Hansen, Dronningvej

Bent Jensen, Lillegade

Hans Sørensen, Vallerød Købmandsgård

Hasselbohm, Bolbrolunden

Anders Olsen, Pennehave

Chr. Sørensens Eftf., Rungsted

Chr. Rasmussen Svinget

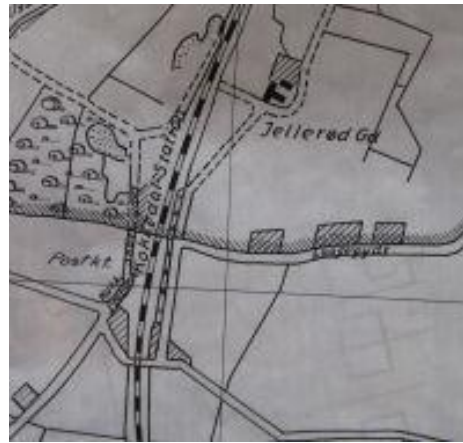
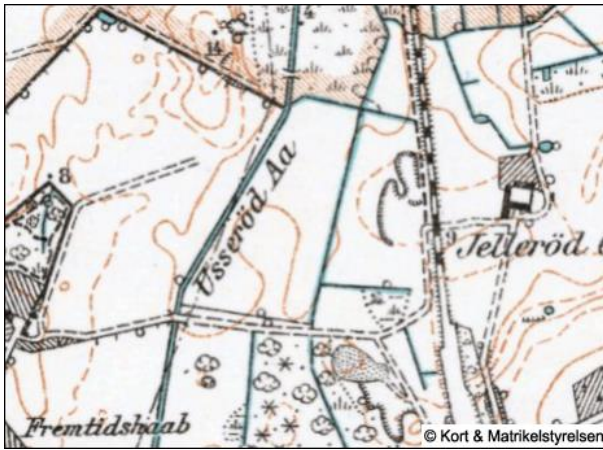
Poul Stokholm, Grønnegade

Supermarkeder:

Dalgaard, Uss. Kongevej

Brugsen, Uss. Kongevej

Noget af det første jeg kan huske er tøndeslagning til fastelavn på Jellerød Gård hos Kirsten Danielsen. Min far var sammen med Jellerød & Omegns Grundejerforening arrangør af fastelavnsfesterne. Den gang var der en ubemandet vej over overskæring af jernbane til Jellerødgaard i forlængelse af Skolevej:

Hvis kunderne ikke var hjemme om dagen, og ventede fragt med fragtmanden, fik denne besked på at aflevere fragten hos Købmand Ebbe.

Der var valutarestriktioner fra krigens tid på næsten alle udenlandske varer, og der blev hyppigt sendt en delegation bestående af min mor og mig til varehuset EPA i Helsingborg, hvorfra der blev slæbt/smuglet russiske krabber, mandler og kakao hjem i stor skala. På et tidspunkt havde en god kunde på Strandvejen spurgt om der kunne skaffes to styk annanas. Jeg blev sendt alene til Sverige og købte de to annanas. I tolden i Helsingør blev jeg stoppet og de to annanas konfiskeret. Jeg ringede hjem for at spørge hvad jeg nu skulle gøre. Svaret var: Tag tilbage til Helsingborg og køb to nye annanas. Jeg blev heldigvis ikke stoppet anden gang, og kunden insisterede på at betale for fire annanas efter at have hørt historien.

På et tidspunkt var der den store gimmick at rige til Ebbe og spørge om han havde hugget sukker. Når han svarede ja, råbte drengen i den anden ende af telefonen, hvor har du hugget det og knaldede røret på.

Vi måtte kun handle i bestemte butikker. Reglen var, hvis du handler hos mig, så handler jeg hos dig. Det håndhævede Ebbe strengt. Så selvom den udvalgte tøj butik ikke havde sidste mode, blev det ikke tilladt at handle andre steder.

Til nytår skulle vi drenge selvfølgelig lave løjer. Jeg fik en tændt cigar af min far, så jeg kunne bruge den til at tænde kanonslagene med. Jeg måtte holde liv i cigaren, men ikke indhalere. Genboen havde fortsat udendørs das, så det fik en gang gær. Alle løse juletræer og havelåger blev hejst op i ledige flagstange. En havelåge på Parallelvej, som var et gammelt vognhjul, var ikke taget af da det var rustet fast. Vi drenge hentede store skruenøgler og olie og fik efter en halv times arbejde havelågen taget af og hejst op i en flagstang. Næste morgen vækkede min far mig og sagde at politiet var kommet og gerne ville tale med mig. Alle på Parallelvej havde selvfølgelig set os kæmpe med havelågen. Jeg fik en reprimande af politiet, og vi enedes om at hvis jeg sørgede for at havelågen blev genmonteret ville de glemme sagen. Min far morede sig, og syntes det var helt fint jeg fik en lære streg. Vi drenge monterede havelågen igen, medens store dele af Parallelvej så til. Det var ikke spor sjovt.

De faste kunder havde regning, som betales den første i hver måned.

Hvis en kunde ikke kan betale laves der en veksler, og der lukkes for kredit.

Fra jeg kunne magte en Long John cykel kørte jeg ud med varer efter skoletid.

De fleste kunder får varerne bragt, og det var gratis. Der var kunder som fik bragt BT eller Ekstrabladet hver dag. Ingen døre var låste. Når man ankom med varerne bankede man på og gik lige ind, medens man råbte "Det er bare købmanden". Varerne blev stillet på køkkenbordet, og man tog de tomme flasker retur.

Næsten alle de som tog toget hver dag fra Kokkedal station handlede hos Ebbe, så der var kunder fra Auderød i vest til strandvejen i øst. De velhavende kunder på strandvejen havde kokkepiger, og det var typisk disse som bestilte varerne. Et rygte siger også at en af Ebbe's kommissær hjalp Simon Spies med morgen bolle damerne.

En af kommissærerne hed Rasmussen og var bum stærk. Han havde været i Sirius patruljen på Grønland. En beruset mand, hvis kredit var lukket, lovede min far øretæver hvis han ikke fik kredit til nogle flere øller. Rasmussen tog ham i kraven med en hånd, løftede ham op og bar ham ud på fortovet. Her fik han besked på aldrig mere at sætte sine ben i forretningen, hvis han da ikke ønskede sig en ordentlig røvfuld. Vi så ham aldrig mere.

Når en kunde bestilte en kasse øl fik man en kasse HOF. Det var kutyme at depot bestyreren en gang i kvartalet gav en omgang øl til forretningens personale. På et tidspunkt skifte Carlsberg depot bestyrer, og den nye bestyrer ønskede ikke at efterleve denne regel. Så efter et halvt år uden en gratis omgang øl, besluttede Ebbe, at hvis man fremover bestilte en kasse øl, så blev der leveret en kasse Grøn Tuborg. Man skulle specifikt bestille HOF, hvis man ønskede Carlsberg. Når kunderne spurgte hvorfor de pludselig fik Grøn Tuborg i stedet for HOF, var svaret at Carlsberg manden var for besværlig. De fleste af kunderne accepterede denne forklaring og drak derefter Grøn Tuborg. Wiibroe havde sin egen kundekreds, som ikke kunne drømme om at drikke andet end Wiibroe pilsner.

Midt i tresserne var det ikke længere holdbart at bringe BT ud gratis hver dag, hvis der ikke skulle leveres andre varer. Der blev derfor fastsat et udbringningsgebyr for indkøb under en hvis størrelse. Ebbe var nervøs for kundernes reaktion, men langt de fleste fandt det rimeligt.

Stadsdyrlægen kom cirka en gang i kvartalet på besøg, for at kontrollere hygiejnen. Da forretningen handlede med kartofler med jord på skulle alt brød værre pakket i lufttæt cellofan og flødebolle, som dengang hed neger boller og kokos boller, måtte ikke stå frit fremme. Kunderne ville ikke have franskbrød i cellofan, og flødebolle stod fremme på disken så man kunne spise en medens man ventede på at blive ekspederet. Når vi så stadsdyrlægen parkere uden for forretningen udspilledes at fast ritual. Min far modtog stadsdyrlægen i døren og sørgede for at han ikke kom for hurtigt ind i forretningen. I mellemtiden blev se friske franskbrød gemt væk, og flødebolle flyttet ind i det lukkede chokolade skab. Hvis en fryser med frosne varer gik i stykker og indholdet begyndte at tø, skulle stadsdyrlægen tilkaldes. Først tog han hvad han og hans familie kunne spise. Dernæst måtte de ansatte tage hvad de kunne spise. Til slut blev resten båret ned i gården og der blev hældt petroleum ud over varerne så de var uspiselige.

Efter åbningen af Helsingør motorvejen planlægger Frederiksborg Amt at føre trafik fra strandvejen op til Helsingør motorvejen via en udretning af Lågegyde, en ny bro over kystbanen, smat en ny 4 sporet vej hen over matrikel 8g. Denne vejplan byder at matrikel 8g skal eksproprieres og forhindrer enhver udbygning på matriklen. Starten på denne nye vej kan i dag ses som Egedalsvej på stykket fra Fredensborg rådhus og ned til rundkørslen ved Egedal kirke.

Efter at Amtet har købt ejendommen lejer de den ud til Sparekassen Bikuben.

Helsingør motorvejen blev hurtigt fyldt op, og amtet droppede planen om en bred forbindelses vej fra strandvejen til motor vejen.

Senere overgår ejendommen til Hørsholm Kommune, og den er nu "Jobhuset (team jobsøgning)" .

Billeder som Stationsvej 3 ser ud i dag:

Ugebladet har bragt flere artikler om Købmand Ebbe. Her følger et uddrag.

Ugebladet 9. oktober 1969:

25 års jubilæum hos købmand Ebbe

En af byens ikendte og afholdte skikkelser, købmand Ebbe i Kokkedal fejrer onsdag den 15. oktober 25 års forretnings jubilæum.

Købmand Ebbe, der på officielle papirer og dokumenter lyder efternavnet Andersen, har igennem de femogtyve år opbygget en velassorteret forretning, der handler med alt fra dybfrosne bøffer til trillebøre, for at bruge et udtryk fra »Berlingske Aftenavis«, der i maj måned gav en smigrende omtale af den gamle købmandsforretning ved den nye bebyggelse Ådalsparken.

Købmand Ebbe er en af de få selvstændige og frie købmænd i dette ords betydeligste forstand. Hvor andre har tilsluttet sig indkøbskæder eller etableret supermarkeder, har han med stor dygtighed forstået at bevare sin fulde selvstændighed, og selvom fremtidsudsigterne for området betyder, at købmanden en dag må lade sin forretning vige for udviklingen, arbejder han ufortrødent videre til gavn for kundekredsen.

Også Hørsholm og Omegns ' Handelsforening har nydt godt af hans organisatoriske evner, og købmand Ebbe har de sidste næsten 10 år været medlem af bestyrelsen, en post, han stadig bestrider med stor dygtighed.

Ugebladet 29. juli 1971:

Købmand Ebbe er klar til 9. runde

Siden starten i 1944 har købmand Ebbe på Stationsvej i Kokkedal udvidet og ombygget sin forretning 8 gange. Og nu står han foran den 9. ændring, der skal omdanne den velassorterede købmandsforretning til en specialforretning med vine, spirituousa, aviser, chokolade m.v.

I en annonce i dag fortæller den populære købmand, at fremtidige vej planer placerer hans forretning i midterrabatten, hvilket han finder en smule upraktisk. Men samtidig oplyser købm. Ebbe til Ugebladet, at i følge brev fra Fr.borg Amts Vej inspektorat er de nye vejplaner for Ådalsvejs udvidelse endnu på skitseprojekt stadiet og ikke optaget på inspektoratets investeringsplan for de næste tre finansår. Derfor vil købmanden omdanne sin købmandsbutik til specialforretning og indtil videre stå til tjeneste for sin store kunde kreds.

Købmand Ebbe åbnede den 15. oktober 1944 på Stationsvej med en kiosk på 4 kvm og ved siden af passede han cykelstald ved stationen, så man kan roligt sige, at den sindige forretningsmand har forstået at følge med udviklingen.

Ugebladet 2. september 1971:

Købmand EBBE lægger kursen om ...

Har ændret den gamle købmandsforretning på Stationsvej i Kokkedal til en velassorteret vin- og delikatessforretning

Købmand Ebbe lægger kursen om. En god, gammel, blandet landhandel er forsvundet i bybilledet og en ny forretning er dukket op i de gamle lokaler. En specialforretning med hovedvægten lagt på tobak, vin, kaffe, chokolade og delikatesser, alle de ting, der gør livet værd at leve. Købmand Ebbe har været i købmandsbranchen i ikke mindre end fyrré år, deraf de 27 som selvstændig, kursændringen skal nok lykkes fint for ham.

— Hvad er grunden til omlægningen af forretningsgangen?

— Beslutningen var ikke så let at tage, jeg kan nemlig godt lide, at være købmand, siger Ebbe, der kun sjældent bliver kaldt ved efternavnet Andersen. Men jeg kan også lide, at yde folk den bedste tænkelige service. Det begyndte det at knibe med på det sidste, og så måtte der ske noget, personale manglen bliver mere og mere mærkbar. Folk vil hellere ansættes i de store supermarkeder. På en, måde forståeligt, der er en mere organiseret frihed. —

— Vil det sige, at nu går De udelukkende over til selvbetjening?

— Nej, — så sandelig ikke da. Vi ønsker fremover at drive en hyggelig specialforretning med den bedste vejledning til kunderne om, hvad der står på hylderne. Hvor man kan give sig tid til at vælge sin vin ud og kan gå og kigge sig om. En velassorteret forretning, hvor man aldrig går forgæves inden for vort specielle felt.

— Hvem skal handle med købmand Ebbe, der vel nu mere er vinhandler?

— Det skulle da gerne alle mine tidligere trofaste kunder, og der må gerne komme lidt nye til også. Vi har fået væsentlig mere plads ved ombygningen. Det går jeg og glæder mig over, for min allerførste forretning var på kun 4 kvadratmeter, så det synes jeg, jeg har lov til.

— Det var kiosk og cykelstald.

— Ja, vi opbevarede folks cykler for 25 øre pr. stk. Havde beløbet for opstaldningen af stålhesten sneget sig op til en krone, syntes folk det var dyrt. Arbejdsdagen var fra fem morgen til et, halvt om natten. Jeg har aldrig turdet regne min timeløn ud dengang. Men det var trods alt en hyggelig tid, hvor man holdt meget af sin cykel, men nu har den jo fået et come back.

— Var det med lidt vemodige følelser, De drejede nøglen om for sidste gang til den gamle købmandsbutik, som alle kender så godt?

— Det kan ikke nægtes, jeg har altid holdt af mit fag, fordi det har med rigtige levende mennesker at gøre. Men samtidig med, at jeg lukkede købmands butikken, åbnede jeg »VINSTOKKEN« i de samme, men stærkt moderniserede lokaler. Det er da en glæde, jeg bliver jo ikke pensionist, det ligger ikke til mig.

— Omvæltningen er jo trods alt ikke så stor. De varer vi i fører her, havde vi også i den gamle forretning. Og folk, der køber lidt godt med hjem, en flaske vin eller sådan til en tv hyggeaften eller til en familie fest, er da sikkert glade og sjove mennesker. Jeg har selv et godt humør, og det styrkes, når man snakker med andre, der har det på samme måde. Jeg glæder mig til den nye butik, til at gense gamle kunder og nye her. Og vi bringer stadig varerne ud som hidtil. Den service kunne vi ikke tænke os at slække på. Folk skal ikke slæbe på noget, hvis de ikke selv ønsker det. Det er et princip vi har, og kunderne kan lide det.

Vi går en lille rundgang i den gamle »nye« butik. Ombygningen er foretaget med smag for hyggelig atmosfære og stil, flaskerne trænges på hylderne, vin til enhver pris og gane. Købmand Ebbe har skabt sig et lille vinland og »VINSTOKKEN« er dets navn. Vi hæver glasset og ønsker held og lykke.

Otto Petersen.

2015-07-01

Jan Andersen